

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

6. An Episcopi extra suam Diœcesim possint cum Altari portatili celebrare per se, vel per alium in præsentia sua? Et notatur, quod in Oratorio Palatii Episcopi potest quis celebrare, præsente ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

quia sæpe absunt à suis Ecclesiis, quod maximè potest euenire, cum sint in aliena Diocesi. Deinde id probatur, quia Episcopum celebrare Missam in Oratorio priuato, dum in aliena Diocesi moratur, non est exercere iurisdictionem contentiosam, vt patet, sed voluntariam: hanc verò voluntariam iurisdictionem, seu potius priuilegium personale, potest exercere in aliena Diocesi, vt tenet Sanchez lib. 3. de *matrim. disput.* 19. à *num.* 7.

Sup. hoc in Ref. seq. §. Sed. in fine.

2. Nota tamen, hoc procedere in alienis Diocesis, non autem in Vrbe: nam propter reuerentiam Summo Pontifici debitam Romæ Episcopi commorantes in eorum Palatiis non possunt habere Oratorium priuatum, & ibi Missam celebrare, vel audire, vt notat Riccius *part. 4. decis.* 78. Alfidus *in praxi, part. 1. cap. 13. num.* 6. Venerus *in exam. Episcop.* lib. 4. cap. 7. *num.* 4. & alij.

3. Verùm his, quæ dicta sunt in hac resolutione, & in duabus superioribus, videtur ob stare Concilium Tridentinum. *sess. 22. in Decreto de obseruandis, & vitandis in celebratione Missar.* in quo videtur derogatum priuilegium Episcoporum. Sed, vt *suprà* cursum obseruauimus, dicendum est, non esse in Concilio dictum priuilegium derogatum, & ita docet Præpositus in 3. *par. quest.* 83. *art. 3. dub.* 1. *num.* 149. Azorius *tom.* 1. lib. 10. *cap.* 26. *g.* 4. Fagundez *de præcept. Eccles. præcept.* 1. lib. 3. *cap.* 3. *nu.* 19. Ioan. Valerius *in different. vtriusque fori, verb. Missa, differ.* 2. Hieronimus Garcias *in summa Theol. mor. tract.* 3. *difficult.* 8. *dub.* 2. *punct.* 2. *num.* 195. & ita declarasse Sacram Congregationem anno 1586. die 19. Iunij testatur Valerius.

RESOL. VI.

An Episcopi extra Diocesim possint cum Altari portatili celebrare per se, vel per alium in presentia sua? Et notatur, quod in Oratorio Palatii Episcopi potest quis celebrare, presente Episcopo, non autem absente. Et docetur Episcopos, non obstante Concilio Tridentino, & Decreto Urbani VIII. posse etiam si non sint infirmi, vel in itinere, erigere Oratorium in suis Palatiis, & Villa rurali, & ibi celebrare, vel audire Missam, non autem Romæ. Ex *p.* 4. *tr.* 4. & *Misc. Ref.* 11.

§. 1. Sup. hoc in Ref. præterita, & in aliis §. eius primæ nor. & inf. ex Ref. 31. lego recitatiuè §. vii.

AD hunc casum ita respondet Beia *part. 4. cas.* 33. Quando Episcopus fuerit in alieno Episcopatu permansens per multos dies, ita vt non sit per modum transitus & itineris, sed iusti & vtilis Ecclesie negotij, tunc non suffragatur priuilegium celebrandi extra Ecclesiam cum Altari portatili, quia cessat eius ratio, & maximè quando Episcopus loci, in quo degit, prohibuit ne quis celebret in suo Episcopatu extra loca sacra, vel quòd ad id fuerint ab ipso deputata, hanc sententiam tenet etiam Nauarrus *conf.* 5. & 16. *de priuileg.* & Emanuel Sà *ver. Episcopus, num.* 24. vbi sic ait, Episcopus potest dicere vbiq; Missam in sua diocesi cum altari portatili, & extra cum licentia Episcopi loci, vbi receptum est Concilium Tridentinum. Sic ille.

2. Sed non desinam hinc adnotare, absolute & sine vlla distinctione affirmatiuam sententiam docere Laurentium de Portel *in respons. Regul. part. 5. cas.* 10. *nu.* 7. vbi sic ait: Dubitari potest an Episcopus possit Altare erigere priuatum, vt in illo celebret, vel faciat celebrare in Oratorio priuato, etiam quando est in aliena diocesi: Credo quòd poterit, primò quia *cap. final. de priuileg. in 6.* videtur fauere dicens de illis concedi, quia sæpe absunt à suis Ecclesiis, quod maximè potest euenire cum sint in aliena diocesi. Secundo id probatur, quia Episcopum celebrare Missam in Oratorio priuato dum in aliena diocesi moratur, non est exercere iurisdictionem contentiosam, vt patet, sed voluntariam;

hanc verò voluntariam iurisdictionem, seu potius priuilegium personale potest exercere in aliena diocesi, vt tenet Sanchez lib. 3. de *matrim. disput.* 19. *num.* 7. ergo, &c. Ita Portel, vbi fuscè probat Episcopos non obstante Concilio Tridentino, & decreto Urbani VIII. posse etiam si non sint, vel in itinere, erigere Oratorium in suis Palatiis, & in villa rurali, & ibi celebrare, vel audire Missam, quod etiam docet Venerus *vbi infra*, & præter ipsos posse Episcopum portare secum Altare viaticum, & in itinere non solum in sua, sed etiam in aliena diocesi, non tamen Romæ, Missam celebrare, & celebrari facere, docet Gauantus *in enchir. Episc. ver. Episcopus, num.* 8. & 9. cum Vgolino *de potest. Episc. lib. 1. c. 2. §. 2. n. 4.* Mauritius Alzedo *in praxi Episc. p. 2. cap. 13. n. 6.* Venerus *in examine Episc. lib. 4. cap. 17. num.* 14. & ita ego sentio, quicquid Sà *vbi supra* & alij dixerint.

3. Notandum est etiam hinc cum dicto Portel, quòd legum in Oratorio Palatii Episcopi potest quis celebrare presente ipso Episcopo, non autem ipso absente, quia illud priuilegium non est reale, id est, illi Oratorio concessum, vel loco, sed est priuilegium personale, concessum scilicet personæ Episcopi, cum celebrat, vel cum ibidem audit, ac proinde ceteri Sacerdotes absente Episcopo non poterunt tali priuilegio gaudere.

RESOL. VII.

An mortuo Episcopo, possint eius familiares audire Sacrum in Oratorio priuato sui Palatii? Idem dicendum est de familiaribus Cardinalis in predicto casu. Ex *p.* 9. *tract.* 1. *Ref.* fol. 40.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Pater Pellizzatus *in Man. Reg. tom.* 2. *tract.* 8. *cap.* 2. *sect.* 1. *n.* 163. quia, ait ipse, Diana docuit, mortuo Episcopo, eius Palatium gaudere immunitate. Ergo etiam, mortuo Episcopo, Oratorium dicti Palatii poterit deseruire ad celebrandum.

2. Sed hæc opinio non est admittenda; quia ideo familiares Episcoporum gaudent priuilegio audiendi Missam in eorum Oratoriis; quia accessorium sequitur naturam principalis ex vulgatis iuribus, & ne Episcopus remaneret sine familia, dum ipsa ad audiendam Missam iret ad Ecclesiam; sed mortuo Episcopo deficit principale, neque familiares debent amplius Episcopo assistere: ergo non possunt, mortuo Episcopo, amplius gaudere dicto priuilegio; quia, principali deficiente, deficit accessorium. Quod aperte confirmatur: nam Domini Cardinales gaudent eodem priuilegio, quo gaudent Episcopi quoad celebrationem Missæ in priuato Ordinario Palatii: sed mortuo Cardinale, dictum priuilegium, vt patet ex praxi, statim cessat nec amplius in dicto eorum priuato Oratorio Missa dici potest. Ergo idem erit dicendum, mortuo Episcopo.

3. Verùm ego puto, rationem esse: quia priuilegium dicti cap. *Quoniam*, dirigitur, & respicit, vt patet ex contextu literæ, personam Episcopi; & non locum, & ideo est priuilegium personale. Vnde patet responsio ad argumentum de immunitate Palatii Episcopi, ipso mortuo: est enim dispar ratio inter vtrumque casum, nam priuilegium cap. *Id constitutum* 17. *quest.* 4. *de immunitate Palatii Episcopalis*, est priuilegium locale: vnde Episcopus, etiam si sit absens, vel mortuus, gaudet immunitate, vt ex hac ratione probat, me citauit Ioan. Baptista Ciarpinus *in controu. forens. tom.* 1. *cap.* 198. *num.* 10. sed priuilegium cap. *Quoniam*, respicit, vt dictum est, tantum personam; ergo. Et ideo nostram sententiam indiuidualiter tenet Pater 49. *Aucta*